Teismo praktikos rinkinys

TEISINGUMO TEISMO (aštuntoji kolegija) SPRENDIMAS

2019 m. spalio 3 d.*

„Prašymas priimti prejudicinį sprendimą – Reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 – Europos Sąjungos finansinių interesų apsauga – 3 straipsnio 1 dalis – Senaties terminas – Reglamentai (EEB) Nr. 3887/92 ir (EB) Nr. 2419/2001 – Tam tikrų Bendrijos pagalbos schemų integruota administravimo ir kontrolės sistema – Nepagrįstai sumokėtų sumų susigrąžinimas – Švelnesnės senaties taisyklės taikymas“

Byloje C-378/18

dėl 2018 m. gegužės 9 d. *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija) sprendimu, kurį Teisingumo Teismas gavo 2018 m. birželio 8 d., pagal SESV 267 straipsnį pateikto prašymo priimti prejudicinį sprendimą byloje

Landwirtschaftskammer Niedersachsen

prieš

Reinhard Westphal

TEISINGUMO TEISMAS (aštuntoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas F. Biltgen (pranešėjas), teisėjai J. Malenovský ir C. G. Fernlund,

generalinis advokatas M. Campos Sánchez-Bordona,

kancleris A. Calot Escobar,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį,

išnagrinėjęs pastabas, pateiktas:

– *Landwirtschaftskammer Niedersachsen*, atstovaujamų P. Averbeck,

– Europos Komisijos, atstovaujamos B. Hofstötter ir D. Triantafyllou,

susipažinęs su 2019 m. gegužės 15 d. posėdyje pateikta generalinio advokato išvada,

priima šį

* Proceso kalba: vokiečių.

Sprendimą

1 Prašymas priimti prejudicinį sprendimą pateiktas dėl, viena vertus, 2001 m. gruodžio 11 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2419/2001, nustatančio išsamias integruotos administravimo ir kontrolės sistemos taikymo tam tikroms Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3508/92 nustatytoms Bendrijos pagalbos schemoms taisykles (OL L 327, 2001, p. 11; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 34 t., p. 308), iš dalies pakeisto 2004 m. sausio 23 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 118/2004 (OL L 17, 2004, p. 7; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 3 sk., 42 t., p. 223; toliau – Reglamentas Nr. 2419/2001), 49 straipsnio 5 ir 6 dalių ir 52a straipsnio išaiškinimo ir, kita vertus, 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos (OL L 312, 1995, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 1 sk., 1 t., p. 340) 2 straipsnio 2 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies išaiškinimo.

2 Šis prašymas pateiktas nagrinėjant Reinhard Westphal ir *Landwirtschaftskammer Niedersachsen* (Žemutinės Saksonijos žemės ūkio rūmai, Vokietija; toliau – Žemės ūkio rūmai) ginčą dėl prašymo grąžinti išmokas už plotą, gautas pagal paramos tam tikrų lauko kultūrų augintojams sistemą.

Teisinis pagrindas

Reglamentai (EEB) Nr. 3887/92 ir Nr. 2419/2001

3 1992 m. gruodžio 23 d. Komisijos reglamento (EEB) Nr. 3887/92, nustatančio išsamias integruotos administravimo ir kontrolės sistemos taikymo tam tikroms Bendrijos pagalbos schemoms taisykles (OL L 391, 1992, p. 36), 9 straipsnio 2 dalyje buvo numatyti įvairūs skirtos pagalbos sumažinimo atvejai, jei konstatuojama, kad deklaruotas plotas viršija realiai nustatytą plotą. Tuo atveju, kai konstatuotas perviršis yra didesnis nei 20 % nustatyto ploto, jokia pagalba už plotą neskiriama.

4 To reglamento 14 straipsnyje buvo nustatytos taisyklės, taikytinos nepagrįsto mokėjimo atveju, tačiau nebuvo jokios aptariamų sumų gražinimui taikytinos senaties taisyklės.

5 Reglamentas Nr. 3887/92 nuo 2001 m. gruodžio 12 d. panaikintas Reglamentu Nr. 2419/2001.

6 Reglamento Nr. 3887/92 9 straipsnio 2 dalyje numatytos priemonės iš esmės buvo perkeltos į Reglamento Nr. 2419/2001 32 straipsnio 1 dalį.

7 Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnyje nustatytos tokios senaties taisyklės dėl nagrinėjamų sumų grąžinimo nepagrįsto mokėjimo atveju:

„1. Jeigu ūkininkas gauna pernelyg didelę [nepagrįstą] išmoką, jis grąžina atitinkamą sumą ir palūkanas, apskaičiuotas pagal straipsnio 3 dalį.

<…>

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytas grąžinimo įpareigojimas netaikomas, jeigu nuo pagalbos išmokėjimo dienos iki pirmojo kompetentingos institucijos pranešimo pateikimo pagalbos gavėjui apie netinkamą pagalbos išmokėjimą praėjo daugiau kaip dešimt metų.

Tačiau pirmojoje pastraipoje nurodytas laikotarpis apribojamas iki ketverių metų, jeigu pagalbos gavėjas elgėsi sąžiningai.

6. Sumoms, grąžintinoms dėl IV dal[yje] [ir] 13 straipsnyje nurodyto pagalbos sumažinimo arba jos neskyrimo taikymo, nustatomas ketverių metų senaties terminas.

<…>“

8 To reglamento 52a straipsnyje nustatyta:

„Nukrypstant nuo 54 straipsnio 2 dalies ir nepažeidžiant valstybių narių nustatytų palankesnių taisyklių dėl senaties terminų, prekybos metų ir priemokos laikotarpių, prasidėjusių iki 2002 m. sausio 1 d., pagalbos paraiškomis taip pat taikoma 49 straipsnio 5 dalis, nebent iki 2004 m. vasario 1 d. naudos gavėjui kompetentinga institucija jau yra pranešusi apie netinkamą konkrečios išmokos pobūdį.“

9 To reglamento 54 straipsnio „Įsigaliojimas“ 2 dalyje nustatyta:

„[Reglamentas Nr. 2419/2001] taikomas pagalbos paraiškoms, susijusioms su prekybos metais, arba priemokų skyrimo laikotarpiais, kurie prasideda 2002 m. sausio 1 d.

<…>“

Reglamentas Nr. 2988/95

10 Pagal Reglamento Nr. 2988/95 trečiąją konstatuojamąją dalį „su [Europos Sąjungos] finansinių interesų pažeidimais reikia kovoti visose srityse“.

11 Reglamento Nr. 2988/95 1 straipsnio 1 dalis suformuluota taip:

„Siekiant apsaugoti [Sąjungos] finansinius interesus, šiuo reglamentu nustatomos bendrosios taisyklės, reglamentuojančios vienodus patikrinimus ir administracines priemones bei nuobaudas už [Sąjungos] teisės aktų pažeidimus.“

12 Reglamento Nr. 2988/95 2 straipsnio 2 dalyje numatyta:

„Administracinių nuobaudų skirti negalima, jeigu jos nėra numatytos Bendrijos teisės akte, priimtame iki tol, kol buvo padarytas pažeidimas. Jeigu [Sąjungos] taisyklių nuostatos, pagal kurias skiriamos administracinės nuobaudos, buvo vėliau pakeistos, atgaline data taikomos mažiau griežtos nuostatos.“

13 Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta:

„Patraukimo atsakomybėn senaties terminas – ketveri metai nuo tada, kai buvo padarytas 1 straipsnio 1 dalyje nurodytas pažeidimas. Atskirų sektorių taisyklėse gali būti nustatytas trumpesnis senaties terminas, tačiau ne trumpesnis kaip treji metai.

Jeigu pažeidimai yra tęstiniai ir pasikartojantys, senaties terminas skaičiuojamas nuo tos dienos, kai pažeidimas buvo baigtas. Vykdant daugiametes programas, senaties terminas nesibaigia tol, kol visiškai nebaigiama programa.

<…>“

Pagrindinė byla ir prejudiciniai klausimai

14 Ūkininkas R. Westphal 2000 ir 2001 m. pradžioje pateikė su šiais dvejais prekybos metais susijusias paraiškas skirti pagalbą „už plotą“ pagal paramos tam tikrų lauko kultūrų augintojams sistemą.

15 Žemės ūkio rūmai skyrė šią pagalbą ir atitinkami mokėjimai buvo atlikti tais metais.

16 2006 m. sausio mėn. atlikus patikrinimus vietoje buvo aptikta klaidų duomenyse apie atidėtos žemės plotą. Išklausę R. Westphal, 2007 m. liepos 23 d. Žemės ūkio rūmai priėmė sprendimą iš dalies niekiniais pripažinti sprendimus dėl leidimų už aptariamus dvejus metus ir nurodė grąžinti permokas. Grąžinama suma apskaičiuota remiantis taikytina sankcija deklaravus per didelius atidėtos žemės plotus ir buvo nuspręsta, kad jokia pagalba neturėjo būti suteikta.

17 R. Westphal pateikė skundą dėl to sprendimo. Apeliacinis teismas panaikino 2007 m. liepos 23 d. Žemės ūkio rūmų sprendimą tiek, kiek jame buvo kalbama apie sumą, kuri turi būti grąžinta kaip sankcija. Pripažinęs, kad sankcija pagrįsta remiantis Reglamento Nr. 3887/92 9 straipsnio 2 dalies antra pastraipa, šis teismas nusprendė, kad pagal Reglamento Nr. 2988/95 2 straipsnio 2 dalies antrame sakinyje įtvirtintą švelnesnio baudžiamojo įstatymo taikymo atgaline data principą Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 5 ir 6 dalyse numatytos senaties taisyklės yra taikytinos.

18 Tuo remdamasis jis padarė išvadą, kad suėjo skirtos sankcijos senaties terminas, nes nuo aptariamos pagalbos išmokėjimo iki datos, kai pareiškėjas buvo informuotas, kad pagalba buvo skirta nepagrįstai, praėjo daugiau nei ketveri metai. Taip Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnyje nustatytų senaties taisyklių taikymas leido pasiekti ne tokį griežtą rezultatą, nei būtų pasiektas taikant įprastą taisyklę, t. y. Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirmą sakinį. Iš tiesų, remiantis šia nuostata, senaties terminas būtų pradėtas skaičiuoti tik nuo tos dienos, kai pažeidimas baigtas daryti 2004 m., todėl sankcijos senaties terminas nesueitų tą dieną, kai ieškovas sužinojo, kad jo prašymuose yra klaidų.

19 Žemės ūkio rūmai pateikė kasacinį skundą dėl apeliacinio teismo sprendimo.

20 *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas, Vokietija), kuris yra prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas, pažymi, kad apeliacinis teismas išaiškino Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalį taip, kad ji papildo to straipsnio 5 dalį ir kad pastarojoje dalyje numatyta taikymo tvarka, ypač kiek tai susiję su senaties termino pradžios data, tai daliai taip pat taikoma.

21 Vis dėlto, kadangi Reglamento Nr. 2988/95 nuostatų taikymo sritis apima ne vieną sektorių ir, atsižvelgiant į tai, kad Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalyje nėra jokių patikslinimų dėl senaties termino eigos pradžios, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar šiuo atveju reikia taikyti Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį.

22 Jeigu aptariama 3 straipsnio 1 dalis neturėtų būti taikoma, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas kelia klausimą, ar šiuo atveju taikomos senaties taisyklės yra nuostatos, kuriomis skiriamos administracinės sankcijos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 2988/95 2 straipsnio 2 dalies antrą sakinį, kurioms gali būti taikomas švelnesnio baudžiamojo įstatymo taikymo atgaline data principas. Prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas mano, viena vertus, kad švelnesnio baudžiamojo įstatymo taikymo atgaline data principas susijęs tik su teisės pakeitimais dėl esmės, išskyrus senaties taisykles. Kita vertus, kadangi šis principas grindžiamas teisingumo motyvais, reikia pripažinti, kad teisės aktų leidėjas, nustatydamas ne tokį griežtą senaties terminą, neišvengiamai atliko naują vertinimą ir kad diferencijavimas laiko atžvilgiu dėl šios taisyklės taikymo nebūtinas.

23 Jei atsakymas būtų neigiamas, prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikęs teismas klausia, ar Reglamento Nr. 2419/2001 52a straipsnis, kuriame numatytas to reglamento 49 straipsnio 5 dalyje nustatytos senaties taisyklės taikymas atgaline data, gali būti pagal analogiją taikomas to reglamento 49 straipsnio 6 daliai. Pasak prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo, remiantis Reglamento (EB) Nr. 2419/2001 52a straipsnio formuluote galima teigti, jog nereikia specialios taisyklės, kad būtų galima taikyti Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalį, ir kad Reglamento Nr. 2988/95 2 straipsnio 2 dalies antru sakiniu užtikrinamas sistemos nuoseklumas. Vis dėlto, jei taip nebūtų, iš to kylanti teisės spraga turėtų galėti būti užpildyta remiantis argumentais pagal analogiją.

24 Būtent tokiomis aplinkybėmis *Bundesverwaltungsgericht* (Federalinis administracinis teismas) nutarė sustabdyti bylos nagrinėjimą ir pateikti Teisingumo Teismui tokius prejudicinius klausimus:

„1. Ar senaties terminas pagal Reglamento (EB) Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalį pradedamas skaičiuoti nuo pagalbos išmokėjimo dienos, o gal jam taikoma Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalis (šioje byloje – antros pastraipos pirmas sakinys)?

2. Ar senaties taikymo normos, įtvirtintos Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalyje arba Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje, yra nuostatos, pagal kurias skiriamos administracinės nuobaudos, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 2988/95 2 straipsnio 2 dalies antrą sakinį?

3. Ar Reglamento Nr. 2419/2001 52a straipsnio nuostata dėl Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 5 dalyje įtvirtintos senatį reglamentuojančios normos taikymo atgaline data pagal analogiją gali būti taikoma ir Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 daliai?

Tuo atveju, jeigu taikytinas Reglamento (EB, Euratomas) Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies antros pastraipos pirmas sakinys (pirmasis klausimas), į toliau pateiktus klausimus atsakyti nereikia; jeigu netaikytinas – nereikia atsakyti į trečiąjį klausimą, jei į antrąjį klausimą būtų atsakyta teigiamai.“

Dėl pirmojo klausimo

25 Pirmuoju klausimu prašymą priimti prejudicinį pateikęs teismas iš esmės siekia sužinoti, ar Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje numatyto senaties termino eigos pradžios data yra tokia pati, kaip nustatyta to reglamento 49 straipsnio 5 dalyje, t. y. ar ji sutampa su pagalbos išmokėjimo data, o gal turi būti skaičiuojama nuo tos dienos, kai nutrauktas pažeidimas, kaip nustatyta Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje.

26 Visų pirma reikia priminti, kad Reglamente Nr. 2988/95 nustatytos, kaip galima teigti remiantis jo 1 straipsniu, „bendrosios taisyklės, reglamentuojančios vienodus patikrinimus ir administracines priemones bei sankcijas už [Sąjungos] teisės pažeidimus“, turint tikslą, kaip galima teigti remiantis to reglamento trečia konstatuojamąja dalimi, „kovoti su [Sąjungos] finansinių interesų pažeidimais visose srityse“ (2015 m. birželio 11 d. Sprendimo *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381, 20 punktas ir nurodyta jurisprudencija; taip pat 2017 m. kovo 2 d. Sprendimo *Glencore Céréales France*, C-584/15, EU:C:2017:160, 23 punktas).

27 Priimdamas šį reglamentą Sąjungos teisės aktų leidėjas ketino nustatyti kelis bendruosius principus ir pareikalauti, kad visuose atskirų sektorių teisės aktuose būtų laikomasi tų principų (šiuo klausimu žr. 2008 m. kovo 11 d. Sprendimo *Jager*, C-420/06, EU:C:2008:152, 61 punktą ir 2010 m. spalio 28 d. Sprendimo *SGS Belgium ir kt.*, C-367/09, EU:C:2010:648, 37 punktą).

28 Be to, priimdamas Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą teisės aktų leidėjas nusprendė nustatyti bendrą šiai sričiai taikomą senaties termino taisyklę, kuria siekė, viena vertus, apibrėžti visose valstybėse narėse taikomą minimalų terminą ir, kita vertus, atsisakyti galimybės patraukti atsakomybėn už Sąjungos finansiniams interesams kenkiančius pažeidimus praėjus ketveriems metams nuo jų padarymo (2009 m. sausio 29 d. Sprendimo *Josef Vosding Schlacht-, Kühlund Zerlegebetrieb ir kt.*, C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 27 punktas ir 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Corman*, C-131/10, EU:C:2010:825, 39 punktas).

29 Darytina išvada, kad nuo Reglamento Nr. 2988/95 įsigaliojimo dienos kompetentingos valstybių narių valdžios institucijos iš esmės gali per ketverius metus patraukti atsakomybėn už bet kokį pažeidimą, kuriuo kenkiama Sąjungos finansiniams interesams, išskyrus tam tikrus sektorius, dėl kurių Sąjungos

teisės aktų leidėjas numatė trumpesnį terminą (2009 m. sausio 29 d. Sprendimo *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ir kt.*, C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 28 punktas ir 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Corman*, C-131/10, EU:C:2010:825, 40 punktas).

30 Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje įtvirtintas patraukimo atsakomybėn senaties terminas, skaičiuojamas nuo tada, kai padaromas pažeidimas, kuris pagal to paties reglamento 1 straipsnio 2 dalį apibrėžiamas kaip „bet kuris [Sąjungos] teisės aktų nuostatų pažeidimas dėl ekonominės veiklos vykdytojo veiksmų ar neveikimo, dėl kurio [Sąjungos] bendrajam biudžetui daroma ar gali būti padaryta žala“ (šiuo klausimu žr. 2009 m. sausio 29 d. Sprendimo *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ir kt.*, C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 21 ir 22 punktus ir 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Corman*, C-131/10, EU:C:2010:825, 38 punktą).

31 Taigi šis terminas taikomas tiek pažeidimams, už kuriuos taikoma administracinė priemonė dėl nepagrįstai gautos naudos panaikinimo pagal to reglamento 4 straipsnį, tiek pažeidimams, už kuriuos skiriama administracinė sankcija, kaip tai suprantama pagal to reglamento 5 straipsnį (šiuo klausimu žr. 2015 m. birželio 11 d. Sprendimo *Pfeifer & Langen*, C-52/14, EU:C:2015:381, 23 punktą ir nurodytą jurisprudenciją; taip pat 2017 m. kovo 2 d. Sprendimo *Glencore Céréales France*, C-584/15, EU:C:2017:160, 26 punktą).

32 Remiantis Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirma pastraipa, ketverių metų patraukimo atsakomybėn senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo pažeidimo padarymo. Pagal to reglamento 3 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą už tęstinius ar pakartotinius pažeidimus šis ketverių metų senaties terminas padedamas skaičiuoti nuo tos dienos, kai pažeidimas buvo baigtas.

33 Kadangi tam, kad pažeidimas būtų padarytas, reikia įvykdyti dvi sąlygas, t. y. turi būti veiksmas ar neveikimas, kuriuo pažeidžiama Sąjungos teisė, ir padaryta žala Sąjungos biudžetui, o dėl to senaties terminas pradedamas skaičiuoti nuo to momento, kai nustatomas tas veiksmas ar neveikimas, kuriuo pažeidžiama Sąjungos teisė ir kai padaroma žala Sąjungos biudžetui, senaties terminas visada pradedamas skaičiuoti, remiantis Teisingumo Teismo jurisprudencija, nuo paskutinio įvykio datos (šiuo klausimu žr. 2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export*, C-59/14, EU:C:2015:660, 24–26 punktus ir 2017 m. kovo 2 d. Sprendimo *Glencore Céréales France*, C-584/15, EU:C:2017:160, 47 punktą).

34 Nuo Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos pirmame sakinyje nustatytos ketverių metų senaties termino taisyklės, kuri tiesiogiai taikoma valstybėse narėse, galima nukrypti sektorių teisės aktuose, kaip jie suprantami pagal to reglamento 3 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos antrą sakinį, tik jeigu tuose sektoriaus teisės aktuose numatytas trumpesnis, bet ne mažiau kaip trejų metų terminas (šiuo klausimu žr. 2009 m. sausio 29 d. Sprendimo *Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb ir kt.*, C-278/07–C-280/07, EU:C:2009:38, 44 punktą ir 2010 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *Corman*, C-131/10, EU:C:2010:825, 42 punktą).

35 Į pateiktą klausimą reikia atsakyti atsižvelgiant būtent į šiuos argumentus ir suformuotą Teisingumo Teismo jurisprudenciją, kurioje nustatyta, kad, apibrėžiant Sąjungos teisės nuostatų taikymo sritį, reikia atsižvelgti į tų nuostatų formuluotę, kontekstą ir tikslą (2015 m. spalio 6 d. Sprendimo *Firma Ernst Kollmer Fleischimport und -export*, C-59/14, EU:C:2015:660, 22 punktas).

36 Šiuo atveju, nors pagrindinėje byloje iš pradžių taikytame Sąjungos sektoriaus teisės akte, t. y. Reglamente Nr. 3887/92, nebuvo numatytos konkrečios nuostatos dėl senaties, to reglamento panaikinimas Reglamentu Nr. 2419/2001 atvėrė kelią sektorinėms senaties taisyklėms nustatyti.

37 Taigi Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 5 dalyje iš tiesų nustatyta, kad sąžiningam gavėjui nustatytos pareigos grąžinti nepagrįstai skirtas išmokas senatis sueina praėjus ketveriems metams nuo pagalbos išmokėjimo datos iki kompetentingos valdžios institucijos pirmojo pranešimo gavėjui apie gauto mokėjimo nepagrįstumą.

38 Neatsižvelgiant į klausimą, ar ši nuostata yra nukrypti leidžianti sektorinė taisyklė, kaip tai suprantama pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalies pirmą pastraipą, svarbu konstatuoti, kad ja buvo supaprastintas 3 straipsnio 1 dalyje nustatyto senaties termino eigos pradžios nustatymas, nes, viena vertus, tas terminas skaičiuojamas nebe nuo pažeidimo padarymo, o nuo išmokėjimo dienos, ir, kita vertus, nebereikia įrodyti skirtumo tarp pažeidimų pagal tai, ar tai vienas atskiras, ar tęstinis pažeidimas.

39 Kita vertus, Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalies formuluotėje nėra jokio požymio, leidžiančio teigti, kad toks supaprastinimas taikomas nustatant senaties termino eigos pradžios momentą, kai susigrąžinamos sumos pritaikius to reglamento 13 straipsnyje ir IV antraštinėje dalyje numatytus sumažinimus ir neskyrimo atvejus.

40 Šiuo atveju reikia priminti, kad nors Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 5 dalis taikoma visiems nepagrįstai išmokėtų sumų susigrąžinimo atvejams, to straipsnio 6 dalis aiškiai taikoma grąžinimams kaip administracinėms sankcijoms, kaip antai visiškam ar daliniam suteiktos naudos atėmimui arba naudos nesuteikimui ar panaikinimui vėlesniam laikotarpiui.

41 Tokiomis aplinkybėmis ir, atsižvelgiant į Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 5 ir 6 dalių sandarą, reikia pripažinti, kad šio straipsnio 6 dalis yra to straipsnio 5 dalyje nustatytos naujosios skaičiavimo taisyklės išimtis.

42 Taigi Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalyje numatyto ketverių metų senaties termino eigos pradžia turi būti nustatyta pagal pagrindinę taisyklę, t. y. Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalyje numatytą taisyklę.

43 Ši išvada atitinka ne tik Reglamento Nr. 2988/95 tikslą, kaip priminta šio sprendimo 26 punkte, apsaugoti Sąjungos finansinius interesus, bet ir Reglamento Nr. 2419/2001 tikslą.

44 Iš tiesų Reglamentu Nr. 2419/2001 siekiama kovoti su pažeidimais ir sukčiavimo atvejais įgyvendinant įvairias su integruota sistema susijusias pagalbos schemas, kad būtų veiksmingai apsaugoti Sąjungos finansiniai interesai. Tam, kad šis tikslas būtų pasiektas, tame reglamente numatytas pagalbos sumažinimas arba jos neskyrimas, atsižvelgiant į pagalbos paraiškoje padaryto pažeidimo sunkumą, ir netgi visiškas pagalbos neskyrimas pagal vieną ar kelias pagalbos schemas tam tikru laikotarpiu (2014 m. spalio 2 d. Sprendimo *Van Den Broeck*, C-525/13, EU:C:2014:2254, 31 punktas ir nurodyta jurisprudencija).

45 Šiuo atveju būtent taip ir yra. Iš tiesų, kad būtų pasiektas tas tikslas, Reglamento Nr. 3887/92 9 straipsnio 2 dalyje, kurios pagrindu R. Westphal buvo nurodyta atlikti jo ginčijamus grąžinimus ir kurios turinys iš esmės pakartotas Reglamento Nr. 2419/2001 32 straipsnio 1 dalyje, nustatyta, kad tuo atveju, kai pagalbos „už plotą“ paraiškoje deklaruotas plotas viršija atlikus patikrinimą nustatytą plotą, taikomos sankcijos sumažinant arba neskiriant Sąjungos pagalbos ir tos sankcijos gali būti skirtingos atsižvelgiant į padaryto pažeidimo sunkumą (2007 m. spalio 4 d. Sprendimo *Kruck*, C-192/06, EU:C:2007:579, 35 punktas).

46 Taigi Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalies aiškinimas, kad pagalbos grąžinimui dėl neteisėtais pripažintų veiksmų, už kuriuos skiriamos sankcijos, turi būti taikoma tokia pati senaties termino skaičiavimo tvarka, kokia taikoma veiksmams, dėl kurių atsiranda tik pareiga grąžinti, neatitinka pakankamai atgrasomų ir veiksmingų sankcijų, taikomų kovoje su pagalbos „už plotą“ srityje daromais pažeidimais ir sukčiavimu, sistemos tikslo (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 2 d. Sprendimo *Van Den Broeck*, C-525/13, EU:C:2014:2254, 32 punktą ir nurodytą jurisprudenciją).

47 Atsižvelgiant į visus išdėstytus argumentus, į pirmąjį klausimą reikia atsakyti, kad Reglamento Nr. 2419/2001 49 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje numatytas senaties termino eigos pradžios momentas nustatomas pagal Reglamento Nr. 2988/95 3 straipsnio 1 dalį ir sutampa, kalbant apie tęstinius ar kartotinius pažeidimus, su diena, kai pažeidimas buvo nutrauktas.

Antrasis ir trečiasis klausimai

48 Atsižvelgiant į atsakymą į pirmąjį klausimą, nebereikia atsakyti į antrąjį ir trečiąjį klausimus.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

49 Kadangi šis procesas pagrindinės bylos šalims yra vienas iš etapų prašymą priimti prejudicinį sprendimą pateikusio teismo nagrinėjamoje byloje, bylinėjimosi išlaidų klausimą turi spręsti tas teismas. Išlaidos, susijusios su pastabų pateikimu Teisingumo Teisme, išskyrus tas, kurias patyrė minėtos šalys, nėra atlygintinos.

Remdamasis šiais motyvais, Teisingumo Teismas (aštuntoji kolegija) nusprendžia:

2001 m. gruodžio 11 d. Komisijos reglamento (EB) Nr. 2419/2001, nustatančio išsamias integruotos administravimo ir kontrolės sistemos taikymo tam tikroms Tarybos reglamente (EEB) Nr. 3508/92 nustatytoms Bendrijos pagalbos schemoms taisykles, iš dalies pakeisto 2004 m. sausio 23 d. Komisijos reglamentu (EB) Nr. 118/2004, 49 straipsnio 6 dalis turi būti aiškinama taip, kad joje numatytas senaties termino eigos pradžios momentas nustatomas pagal 1995 m. gruodžio 18 d. Tarybos reglamento Nr. 2988/95 dėl Europos Bendrijų finansinių interesų apsaugos taikymo 3 straipsnio 1 dalį ir sutampa, kalbant apie tęstinius ar kartotinius pažeidimus, su diena, kai pažeidimas buvo nutrauktas.

Parašai.